

Městská knihovna v Praze

Poustevna, věštírna, loutkárna

Petr Borkovec

Praha

2017

e-kniha

Městská knihovna v Praze

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Zpřístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Poustevna,
věštírna,
loutkárna

Petr Borkovec

Znění tohoto textu vychází z díla [Poustevna, věštírna, loutkárna](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Mladá fronta v roce 1991. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

---

§

Text díla (Petr Borkovec: Poustevna, věštírna, loutkárna), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 12. 10. 2017.

OBSAH

Poustevna, věštírna, loutkárna	9
Trojverší	12
1.	12
2.	13
3. /I.B./	14
4.	15
5.	16
6.	17
Jitro	18
8.	19
9.	20
10.	21
Červen, červenec	22
Sugesce, humor, kostlivec	24
Po večeři	26
Otavy	27
Vánoce	29
Zatékání	30
Srpen	31
Září	32
Říjen	33
OSLÁTKO HÁJ /léto 1989/	34
<i>při příchodu království</i>	35
Do	36
Klekání	37
Čtyři	38
Slzičky P. M.	39
Celebration	40
Z markétského hřbitova /páteru A. Kánskému/	41

Rybízy	42
Taroky	43
Pollykám	44
Loučky	46
<i>střípí sníh kostelík onípaný...</i>	47
A	48
Dnes	49
Kříž	50
Sloka	51
<i>Štýry sviace shorely...</i>	52
Chlévy	53
Kočáry	55
Za oslicemi	56
Jezení	57

připsáno Lucii Šavlíkové

— — —

a v prstech svého těla splašen
květiny donáším o chudé krvi
a v čapce kašparnaté
do rynků vcházím
kde chátřáš děvenko
ano kde chátřáš

— — —

Poustevena, věštírna, loutkárna

jak slavík kývnul
jménem Pfeifflin
vzali jsme bubínky
a šli vzývat

jak jsme vzývali
snář zněl:
pršeti do listí slyšeti
zalknout se rybou jest
umřít jest
tak jest

jak snář zněl
zvěř hodná i všivá
k nám kejvala se
hladit

jak kejvala se
snář zněl:
vzpříčení ryby viděti
potopu deštěm míti
bolívii míti
just míti

jak snář zněl
slavík kývnul
zvěř k nám kejvala
bubínky vzývaly

tak vzývaly:

I.

kerej na flétnu
kerej hrá
kerej do bubnu
kerej hobluje
kerýho z lidí
pánbu miluje
kerej kerýho
z lidí hodnýho
kerej to je
a?

II.

bud' si jistej
rybama za krkem
že studěj moc
bud' si jistej a uslyš nás
bud' si jistej a uslyš nás
bud' si jistej a uslyš nás triangl z větví
bud' si jistej a uslyš nás
uslyš
jò?

ještě tak vzývaly:

III.

skrze bubínky a pišty oslyšeni
od nemocí hladu a moru uchráněni
sluncem zpitoměni
do trávy vykostěni

to si přejem

ó gongy
ó gongy
ó gongy

a ještě:

IV.

tintinnabulum vyřezané
tintinnabulum zoubkované
tintinnabulum spájené
tintinnabulum vytloukané
tintinnabulum čisté

to ty seš   ó ty
a my jen s bubínky   ó my jen

to ty seš   ó ty
a my jen s bubínky   ó my jen

ale i jinak vzývaly
všelijak jinak

Trojverší

1.

ježíš na salvách
s liškami za pasem vrací se
střelci odpolední

2.

po mši déšť je s námi
voda velikonoční koně
litují svých hřív

3.

/I.B./

trikoty dýmky šprýmy z drátoví
zóny a já to vše za bití
slunečních hodin

4.

zotvíraný kostel oltář na dotek horký
čtvrtek dětem padají lupínky
a žádné nekleká

5.

maloměsto v kostele sedají si
mužští napravo ženské do kouta
zbylé lavice jsou červené

6.

cesta naposled račež mu Pane
lehounké dřevo zpěvačky opožďují se
babičky modré

Jitro

pod nebem dvorkovým snachy o chlív
dělají stojku máti už na nohou
poklízí nad spánkem synů

8.

stožárky deště šedé praporky kaluží
náměstí pořádek mší na tento týden
je zasněný

9.

na kole složité konstrukce
jede Popeleční středa taková holka eště dítě
na kopcích masopusty staví stříly

10.

v zahradě plži koštují dýň
pozaklínané muší svitky vos
má žena s konvicí šálky neunesla

Červen, červenec

kleká se

v dosahu ptáci spí
zahleděni do krotkého

u těla splavu
vysvlékáš se
sama ryby chtít

je tak
poněvač řekli:

*není nám dáno
uhlídati mince v mechanikách
není nám dáno
té divé zvěře
drůbeže kašpaří
a lesů
nežli se pohne
oprýskanost anděla
a kývne pes*

poněvač řekli:

*a nejsou dána
pod sněhem záda betlémů
a zuby orloji
nejsou nám dána
ta kopí házená
ta kopí vytrhaná
v temnotách nepokojů*

je tak

u těla splavu
vysvlékáš se
sama ryby chtít

já v kuchyni spím
shrabán v neodestlaném

Sugesce, humor, kostlivec

ve ve ve stanu s židlema
je od mé ženy
dobře ach dobře
jak se oblíká
jak já rád

já vykřikuji:
stůjte ouřadstvo!
kročte po dvou aneb jinak!
v naší pilinu a smrád!
unikace za šupy i proviant!
zažijete!
škrčení oslete hadím hejnem!
vyjeknutí panny na nebi!
čtvrcení papouščí mluvy!

ještě vykřikuji:
dámy a ovdovělé! páni a tak!
povyrážka postrádající žinýr!
zažijete!
vrh nůžek krz pánskou
přehazovačku!
kozelce arabských koní!
řízný orchestr!

a ještě:
promenádu usušených mořských ženštin!
břichomluvce!
sliznicomluvce!
panoramaty na chůdách!
co je divé je u nás krotké!
co je krotké možno hladit!
pojte! pojte!

a ještě:
pojte!

ve ve ve stanu s židlema
žena moje nemá
žádný prsa
hadry tam má
hadry

Po večeři

v komíně šramot
milá skovala se
skovaná kývavá
Zítra zase:

v komíně šramot
milá skovala se
skovaná kývavá
Zítra zase:

v komíně šramot
milá skovala se
skovaná kývavá
Zítra zase:

v komíně šramot

— — —

Otavy

I.

uvité kříže psi k spánku uvytí
noc Tráva dorůstá k opřenému
v kůlnách

pelikáni
na sebe berou košíky hrušek
a těžce vzlétají
lži! do otav o včerejším poledni
aby nepopadali
jak ti s očí sejdou
lži! tak
a pak se vrať
a sama
a se neohlížej
sic mě neušetříš

II.

hroznu dřevěného
trpkých třísek
vína Lijavce
krve pod dubem vmáčklé

III.

uschlé
a polámané
mě neušetříš

Vánoce

pojednou mě slyš
kozelče:

*jak sem tě rovně metal
lucie klápěla karetní strojek
no jo rok pryč mi říkala*

pojednou mě slyš:

*jak sem tě rovně metal
někdo mi sednul za strojek
a s lucíí žral rybu*

*po jídle chvoj si lámali
a ovívali*

pojednou mě slyš:

*pak spolkem pod jedli
mi nadílkou:
loutku gilotýnu
Zlatovlásku dali*

pojednou mě slyš
kozelče:

a smáli se smáli

Zatékání

na mněsto před powjestí
hubený sních
si lehá omítka Mátoha je

jako woda ále slzy
jak figurky k oknu
rozestawíš má milá

betliwje ohlídám
slzy tak betliwje
jako bílit neumím
a se dřewem

neumím
Protože
kdo se o nás stará?
w zimně takowý

a?

Srpen

Rok bez otav. Horký
spáč zív. Zdvíhá se hlína.
Řeklas: Zvěř která

přichází ode mne k tobě
oslepla žízni
odejdi do míst našich loží
do jména Zavláčení
vlož záda do puklin
a sni tak zhluboka
dokud se neoplní vodou

pak dávej od svých ramen
pít
jako žena
a přece ne tak

prohlédlou nasyt' solí
od svých spánků
a dobře odejdi
neboť napojena půjde za tebou
neboť nasycena půjde za tebou
neboť
o žízni a hladu
k tobě se přimkne
a tebe zas obklopí
můj pastýři
miláčku pastýři.

Září

Vlci se vypařují k nebi. Zřetelná
lovná sunutí. A ještě zbývá
té nedaleké poutě. Řeklas:

V podtělí této zimy
je jméno Sbohem
jež sněhu náleží
jej vezmi
a k sobě vlož

a nazvi mne jím

neboť jsem toho hodna
neboť ti v jednotejném
umírám
a zachována jsem

neboť jsem toho hodna
neboť ti v jednomsamém
zůstávám
a opouštím tě

jej vezmi
a nazvi mne tak

zadržiteli pláče.

Říjen

Nebe má v sobě
pernaté hejble
oblaka v povětří
visí
zvěřina lesní
křehce se láme
tichounce přikrývá
krysích

nohou smrad.
Panenka počerná řekla:

Pif

Panenka počerná řekla:

*Pif pif pif
Kazatelna ryb
Pod zimou korále
Tatrčí sandále
Pif pif pif*

Děvenky otvírají laňku
posunuty k polím
a pak strkají ruce hřát
a jablka péct

jejich prsty se protknou.
Panenka počerná řekla:

Pif

OSLÁTKO HÁJ
/léto 1989/

* * *

*při příchodu království
jsem se upřeně
díval z okna*

Pršelo

*zvláštní
jak byl ten déšť
vidět*

Do

do rybek v řece vkládám hrstky sněhu
pečou se voňavě a v prosinci
prostíráš na stůl do tichého kříže
do mechaniky pouštíš minci
za mincí

pečou se voňavě a v prosinci
do rybek v řece vkládám hrstky sněhu
do mechaniky pouštíš minci za mincí
za bekavé boží za stavbičky a něhu

Klekání

lín dne je stínán
slinami žab

olůvky vody trň och
svléchající hlubí

vřesíni kradmí
upité klap

korábky křeslic hou
sůvy na paluby

Čtyři

Andrea: tak zhluboka je požato nedýchá ani

Rút: přibytek Světlostiv lehá si do trávy

Marie: na kůstce knotu povídka voda

Lucie: je mezi ženami a vypráví

Slzičky P. M.

nyní i v hodinu
prácheň v kostech
kapičky květů vymačkává
jež klásti na oltář
do Ostříhaného
je láskou

nyní i v hodinu
rukama neodtaženýma
proklene dřevěnění
a modlitba je vínem
k sobě
sbíjeným

nyní i v hodinu
klečíce po stranách
v blaženství neokoraného
klečíce
rukama sepjatýma
světlo se klene

prostředníku Nyní
ach Hodino prostřednice

Celebration

letmí se *kuškrásky*
loubí obestřené víno

plouti se smí *okno*
je vylomíno

míníme tmu *a ona*
míní nás

střežení hrou *střídání*
smíchem váz

vstupujem do fiál
do paleových líní

míníme tmu *a tma*
nás míní

Z markétského hřbitova

/páteru A. Kánskému/

potokem dřevěným
je zvonění

škvořité zídky listy zutínané
do šklebů mahonu
na potok dřevěný padají korunky —
věnečky Rýhy věnečky Ranění

potokem dřevěným
je zvonění

Rybízy

Ach černé rybízy mi stíní
v kladení přetěžkých sekyr

Ach černé rybízy mi stíní
v kladení přetěžkých sekyr
k suché a zdvihlé hlíně
k tříhrsté zemi
k trávě nemající a dárné
k duté práchni

Ach černé rybízy mi stíní
a přetěžké
do spájeného dřeva
zatíná se
a k Ranám
proklesává jím

A slyším
skřípot
lež pryskyřic
bolest
krvevchlípení
smích

Ach
černé rybízy mi stíní
v kladení sekyr přetěžkých

Taroky

*pijáci starožitní nad
dutým stolkem
v karty samosebou*

*jak andělé v ebenech
Přišla jsi
zaklepalas
neotevřeli*

oknem jsi nevolala

*obracet paklíky listí
všude po zemi
i to bylo by trochu smutné*

Pollykám

a nad hlavou mám břítška ryb
to potom teda tonu
to břehy Doprovo
to cinká se na nich
Děvčátko moje

vůbec o to nejde
že se tu hejbu takto

ondřejko pokosená	
slehlá a podobná mi	
anno waldmannová	orodovnice
panenko maria	i ty
panenko marie	i ty
péguy	i ty

vůbec o to nejde
že se tu takto

v těžký sloup
obracím
a nenadnášen
tonu

vůbec o to nejde

když ty máš v těle
moučníček modrý
lístek těla
můj a modrý
nikdy nesněžený
neopadáný

tmavý

a jak je světlo
oknem pokřižovaný

vůbec o to nejde

když ty máš v těle
sníh
na cupitavém nebi
když ty máš v těle
město
stísněné jak korunka
když ty máš v těle

trojici Lásku

anno waldmannová	orodovnice
panenko maria	i ty
panenko marie	i ty
péguy	i ty

péguy

Loučky

bažantí v sklepech oběšené
čeřeny
roubí sníh

věci co na klíč
beze stop a nejsou
kde by se něco k sobě sbilo
není
bílé rány
ach jano
ty bys tu křičela
neslyšíš jak

jsou se mnou

tiché paradoxy

* * *

střípí sníh kostelík onípaný
ze zrnek katolišť obrůstá
sebe sám

cesty jsou stržené
baráčky do nikam   ó Pane

A

*a je to jak vítr a je to vítr
a je to jak Péče a na kamenech
kde smutek trval do půl řeky
velikonoce*

*a je to jak proutí oslátko Háj
se vrací a tiše
a zase tiše
a je to jak vítr a je to vítr*

Dnes

Břevnov
k velikonocím čas betlémy
v altánech beránci vysmrkaní
Tak Ivan Slavík
v mramorové košili
v lipovém a namodralém prázdnu venkova
v městečku pak
ke mně i k pláči tichý
u stolku Pohnutí
mi říkal
že Péguy se nikdy neodvážil
modlit Otče náš

tak jak je dnes
to říkal

Kříž

k holotě hnané očima divnými
k žebrotě kolem ryb
pouštím se
zvolna
úplně sám

a na ramenou kámen
je kdesi daleko
časnými chodci hledán

a jak to vím
tak těžkne
je všude za mnou
tak všude za mnou

tou tíhou
ruce Rozpínám

je to mé první slovo
stolům poznaného

Sloka

svítej Bože aby...
některé domy...
jeden dům...
ty jsi to...

*Svitaj Bože svitaj
Aby skoro deň byl
Abych sa poďíval
V kerém sem domě byl*

svítej bože aby byl den a dům aby byl
SVĚ svítej jak tu jsme tišší a takoví
z hromádky kapliček zvedni tu beránčí
a něco prozrad'

a prozrad'

* * *

*Štyry sviace shorely
A té pátej do roli
Už ta šestá dohára
Milá mu dom otvára*

a o ten ne

ne o dŕm ale o sebe
se mŕjíme

a já si lucie
oči nezakryl

ani ty oči ne

Chlévy

sejít se dnes je
ztřeštěné
když prší tak

Ohó v chlévě zalezlí
kočičí zmoklí
nacpali si dva
cvoklí
báječné modré ohó dýmky
jak důlky
v lesklém peří

Do uší koní
keří
si čarokrásně všimli
dým šel
šunt zahleděný
a halil ohó
šimly

Kouřili týden rok
a měsíc den
až tabák došel
takřka není
zvedli se cvoklí
byli pryč
ohó

A koně stojí
zahaleni
a z dýmu něžně čouhají
Dva kuřáci zas v jiném
chlévě
si dýmky cpou
a lehají

sejít se dnes je
ztřeštěné
když prší tak

Kočáry

jak se to říká
když kočár jede

Jede kočár

jak se to říká
když je starý

Starý kočár

jak se to říká
když kočár veze

Kočár a veze
tak se to říká
kočárník kočí
veze nám trika
trikoty prouhaté
drožkatý cirkusák
koho to veze
o kom se mlčí
z kozlíku leze
kočárník kočí
neslezl dosud
už je to loni
holoubku koni!

Za oslicemi

*jsem si sed a seděl pod hvězdou
dokud ve městě nezasli
pastýři stáli nad rybami
nelovili a nepásli*

Jezení

je slavnost jezení ryb lžicí a vidličkami
nad slavností jezení práchnivín zdupaného
pod slavností jezení světla za stínidlem lampy

papáš ano papám žerte nebryndejte ne čože
přimastit prosím přidej si hamejte proč
pozor na kostičku jiná trubice nate hřbet
žrádlo to jo za babičku mlaskat za co futruj
chutná huba plná sytí k prasknutí žranice
ani nevstanu na zapití teda ale vite na tejden
na doražení škytka blbá říhneš krknu di sklízet

je slavnost jezení práchnivín zdupaného
pod slavností jezení ryb lžicí a vidličkami
pod slavností jezení světla za stínidlem lampy

fuj chyťte to honem zmáčkni támhle támhle
seš chlap pod postel v rohu kurva utek
rozmáznout jak leze štítíme
moc mrazí pod tím
s hnusem dupni posviťte umlátit
pak umejt zase
po mně vomdlí na židli na stůl zab to slepče
vobklíčit jaks řek proběh živej furt nečum
máš rozemni nepusť mačkání
sypat jedem eště

je slavnost jezení světla za stínidlem lampy
nad slavností jezení ryb lžící a vidličkami
nad slavností jezení práchnivín zdupaného

vylekal chyt' děkuju na stropě votřel sáhla
smrt lapej na záclonu jak naháníš nemůžu
síťku síť žeňte připlácnout krev na zdi tam
ne vrážení vodpomej do skla do tváře sem
akorát tak smůlu nosí vodkdy plácni pryč
minula se samozřejmě nešiko vem ho smýklo
už ne už jo vokno nespi vynes smrt mě lije

Petr Borkovec
Poustevna, věštírna, loutkárna

Edice Současná česká poezie
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 12. 10. 2017

ISBN 978-80-7587-400-9 (epub)
ISBN 978-80-7587-401-6 (pdf)
ISBN 978-80-7587-402-3 (prc)
ISBN 978-80-7587-403-0 (html)